

Biblioteques especialitzades de la Generalitat: estat de la qüestió

Rosa Martí i Meritxell Massaguer. Gabinet Tècnic

Les biblioteques especialitzades de la Generalitat de Catalunya (BEG) tenen com a **objectiu** seleccionar, organitzar, conservar i posar a disposició de l'**Administració i de la ciutadania** tota la informació necessària per donar suport a la presa de decisions i al desenvolupament del coneixement.

Aquestes biblioteques s'emmarquen dins el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i cadascuna d'elles recull un fons documental relacionat amb un **àmbit del coneixement** determinat. Per exemple, la biblioteca de la Filmoteca o Biblioteca del Cinema, especialitzada en cinematografia, la Mediateca Casa Àsia, especialitzada en cultura oriental, el Centre de Documentació de Política Lingüística, especialitzat en llengua catalana, etc.

Hi ha tres factors clau que les caracteritzen i les fan funcionar:

- **L'alta especialització** d'aquests centres és un tret diferencial dins del Servei de Biblioteques de la Generalitat, i això fa que la percepció de les BEG per part dels seus usuaris sigui positiva i s'observi la marca "biblioteques especialitzades" amb un potencial d'impacte important.
- **Valor patrimonial**, ja que una part del seu fons es basa en les publicacions i la documentació administrativa i política que generen els mateixos departaments i organismes dels quals depenen.
- **El treball cooperatiu**. Un gran nombre d'aquests centres comparteixen catàleg i les eines de cooperació BEG següents:
  - ⇒ Canals de comunicació interns, formals i informals: XBEG
  - ⇒ Comissió Gestora
  - ⇒ Grups de treball
  - ⇒ Catàleg col·lectiu

Dades bàsiques¹

Aquestes dades fan referència només a les biblioteques integrades al catàleg:

- Nombre de biblioteques (seus i subseus): 62
- Fons total al catàleg: 777.402 registres bibliogràfics
- Nombre d'usuaris: 44.711 inscrits / 5.375 actius
- Nombre de préstecs: 39.319 documents
- Nombre de treballadors: 174

Al [Directori de biblioteques de Catalunya](#), hi podeu trobar les característiques i la informació específica de cada centre².

Quins serveis ofereixen?

- [Catàleg col·lectiu](#) on el 48 % de les BEG recullen el seu fons documental.
- Servei d'informació i referència que dona resposta a les peticions d'informació que arriben de forma presencial o virtualment.
- Servei d'obtenció de documents (préstec o reproducció).
- Altres serveis d'acord amb cada biblioteca especialitzada.

1. Eines de cooperació BEG

Portal 2.0 e-Catalunya: la intranet de les BEG

El Portal 2.0 e-Catalunya és el punt de trobada privat i virtual de comunitats formades per personal de l'Administració pública autonòmica catalana i altres professionals que tenen necessitat de comunicar-se i treballar cooperant.

El projecte és una iniciativa de la Generalitat de Catalunya per millorar l'eficiència en la prestació de serveis públics a la ciutadania. Gràcies a les eines de col·laboració de la intranet social, poden participar, intercanviar coneixements, potenciar l'aprenentatge i col·laborar.

¹Dades amb data de 31 de desembre de 2014.

²També podeu trobar la llista completa de totes les biblioteques annexa a aquest document.

Les BEG a l'e-Catalunya

El portal XBEG (Xarxa de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat) és el punt virtual cooperatiu del col·lectiu de professionals que integren el catàleg.

Les biblioteques de l'XBEG interactuen a l'e-Catalunya mitjançant eines de participació com ara blogs, fòrums, contenidors de documents, wikis o calendaris. A més, el portal també disposa d'utilitats per facilitar la comunicació entre els membres del grup (llista de correu, RSS, novetats, etc.).

L'e-Catalunya té personal d'administració i de moderació imprescindible per motivar la participació i organitzar la informació i el coneixement.

Comissió gestora

Formada per representants dels professionals, la Comissió Gestora coordina les propostes i impulsa estratègies per millorar tant la visibilitat de les biblioteques com aspectes del seu funcionament ordinari. A més, també dóna suport i promou els productes que els diferents grups de treball proposin.

Grups de treball

Els grups de treball els formen voluntaris amb l'objectiu de millorar diferents àmbits d'aquestes biblioteques: catàleg, serveis, adquisicions, etc. Actualment estan en funcionament els grups de treball de catalogació i de préstec.

El catàleg de les BEG

El [catàleg](#) permet fer la cerca sobre el conjunt del fons de totes les biblioteques o bé seleccionar una biblioteca determinada per limitar-ne el resultat.

L'**objectiu** del catàleg és difondre el fons dels centres adscrits i racionalitzar els recursos disponibles. És un projecte que va iniciar la Biblioteca de Catalunya, que fou responsable de la gestió i l'administració del catàleg des del 1998 fins a l'any 2008. En l'actualitat, el catàleg s'administra des de la Secció de Serveis Digitals del Servei de Biblioteques del Departament de Cultura, que s'encarrega de la seva gestió informàtica i dels processos tècnics que se'n deriven.

El programari utilitzat és el sistema de gestió bibliotecària Millennium Innovative Interface. Aquest és el sistema més implantat i generalitzat a Catalunya, ja que també és el programari utilitzat per les biblioteques públiques i les universitàries per gestionar el seu fons.

La interfície de cerca és la mateixa per a totes les BEG:

Cerca avançada [Cerca bàsica](#)

Paraula clau

|

Paraula clau

x

Afegir un operador booleà: I O NO

Format: +

Idioma: +

Biblioteca: +

Any: a

[↑ Tornar a dalt](#)

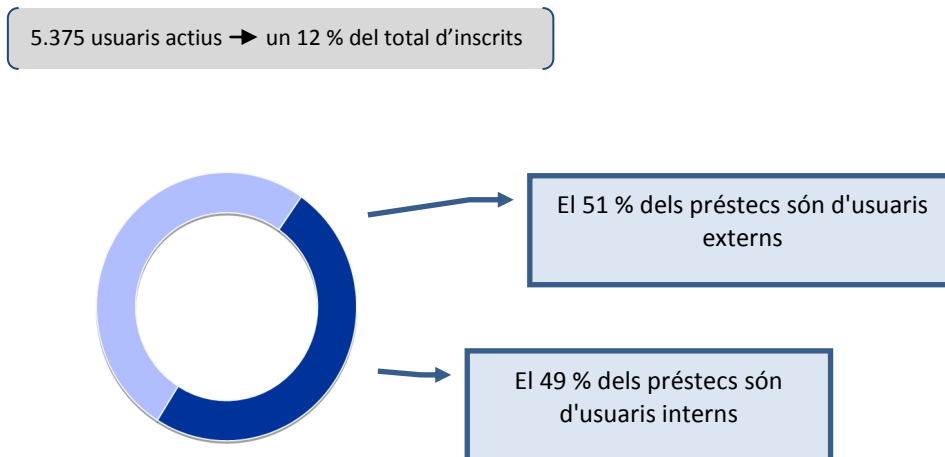
2. Difusió de les BEG

La difusió es fa mitjançant diferents canals de comunicació que han anat variant amb les necessitats de cada època. Alguns exemples són:

- Impresos: *Díptic*, l'any 2012 es va editar un **díptic** sobre les biblioteques especialitzades de la Generalitat de Catalunya. Conté explicacions sobre els serveis, fotografies de les diferents biblioteques i l'URL de la pàgina a Facebook, del lloc web i del catàleg.
- [Lloc web](#): s'hi explica què són les BEG i s'hi inclou un vídeo promocional. Hi ha quatre apartats per ampliar la informació:
  - a. Què oferim
  - b. Cooperació
  - c. Grups de treball
  - d. Preguntes freqüents
- [Facebook](#): es va iniciar l'any 2010. Des de llavors, gairebé cada dia es publica alguna informació referent a les BEG, com poden ser dades de biblioteques, funcionament del catàleg, novetats editorials, etc.

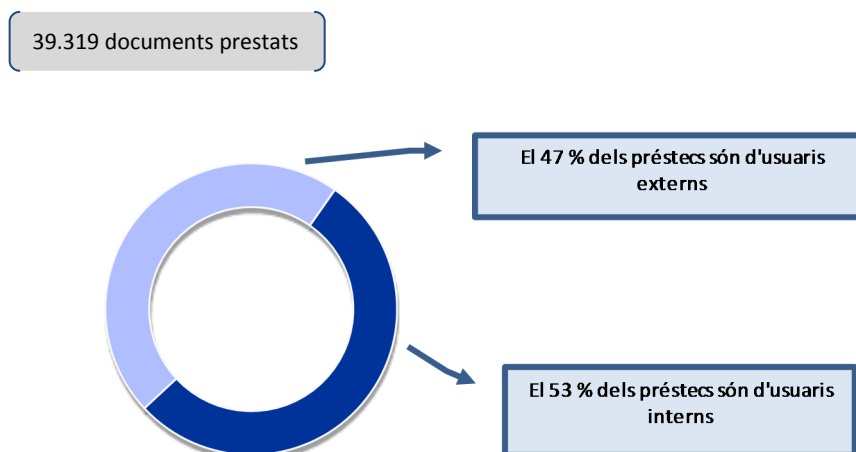
3. Dades clau

Gràfic 1: Tipologies d'usuaris actius 2014

Font: Elaboració pròpia a partir de l'e-Catalunya. Estadístiques XBEG 2014

Gràfic 2: Préstecs per tipologia d'usuari

Font: Elaboració pròpia a partir de l'e-Catalunya. Estadístiques XBEG 2014

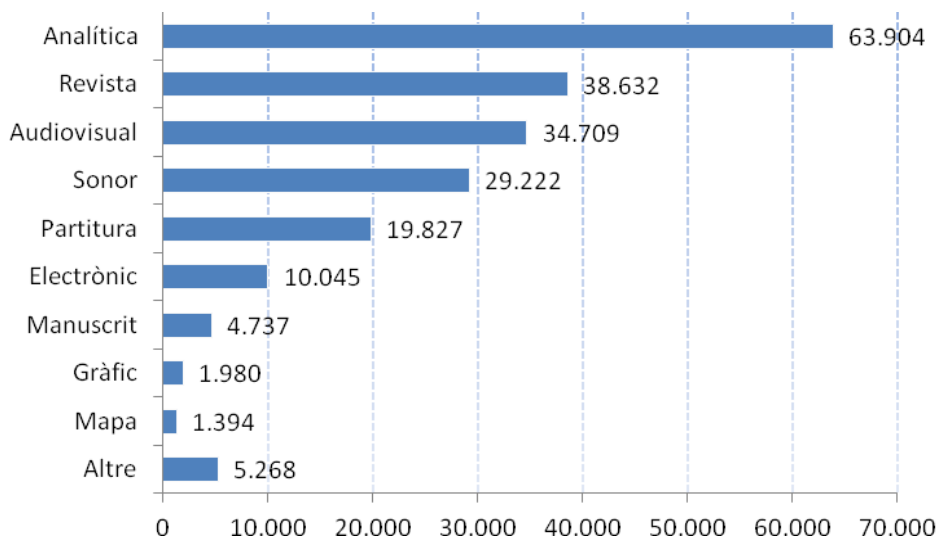
S'observa en el gràfic 1 que durant l'any 2014 les BEG han tingut un nombre molt semblant d'usuaris interns³ i externs⁴ respecte al total d'usuaris actius. Cal destacar que l'usuari que més documents agafa en préstec és l'usuari intern, tal com veiem en el segon gràfic.

³L'usuari intern comprèn bàsicament qualsevol persona o institució relacionades d'alguna manera amb l'Administració, ja sigui des del punt de vista laboral, com de l'acadèmic o institucional.

⁴S'entén com a usuari extern la resta de persones o institucions que fan ús de les BEG.

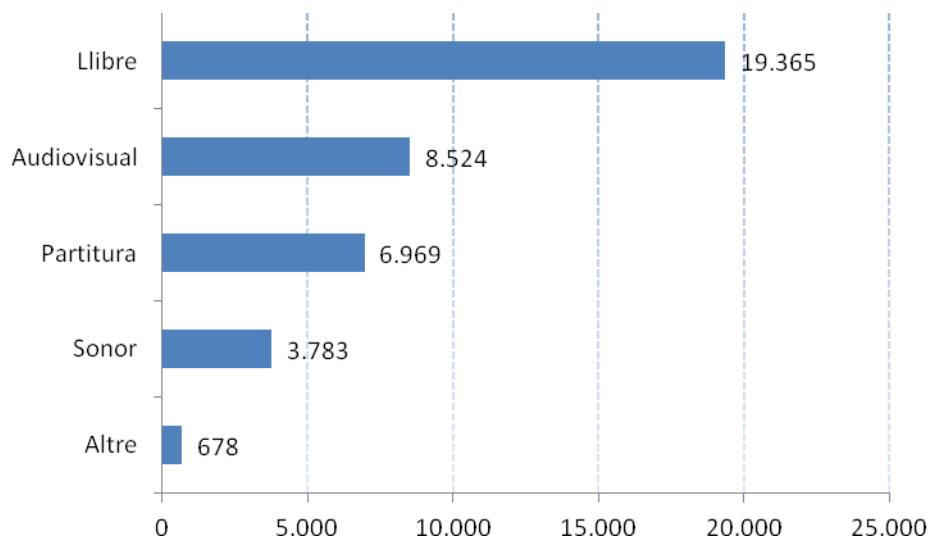
Gràfic 3: Fons per tipologia de document

567.418 llibres → 73 % del fons

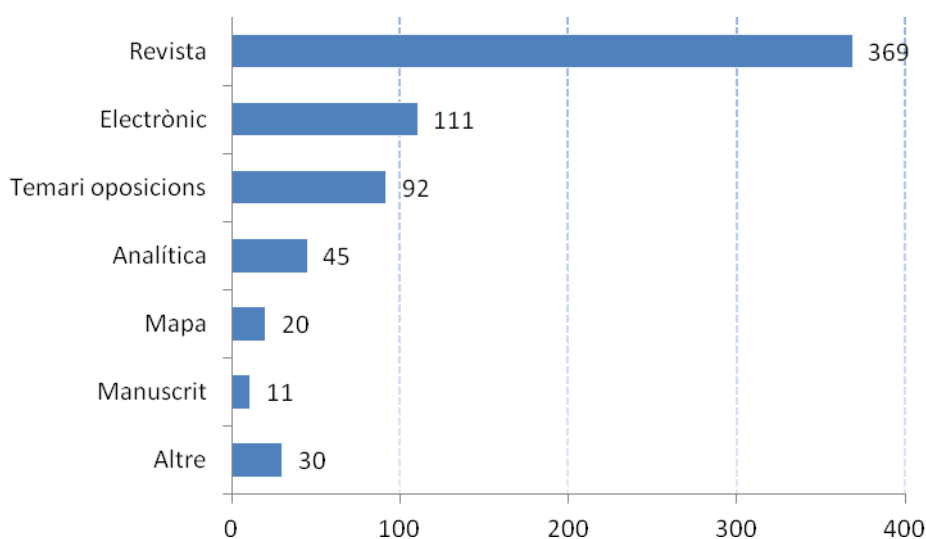
Resta de documents

Font: Elaboració pròpia a partir de l'e-Catalunya. Estadístiques XBEG 2014

La tipologia documental que ofereixen les BEG és la característica de qualsevol biblioteca especialitzada. S'observa que després del llibre hi ha un gran nombre d'analítiques, és a dir, articles de revista o capítols de llibres. Aquest tipus de fons és molt habitual en aquestes biblioteques ja que s'intenta oferir a l'usuari informació precisa i actual, tret distintiu d'aquests centres (gràfic 3).

Gràfic 4A: Préstec per tipologia de document. Més prestats

Font: Elaboració pròpia a partir de l'e-Catalunya. Estadístiques XBEG 2014

Gràfic 4B: Préstec per tipologia de document. Altre tipus de documents

Font: Elaboració pròpia a partir de l'e-Catalunya. Estadístiques XBEG 2014

Aquests dos gràfics (4A i 4B) mostren els préstecs per tipologia documental. S'observa una gran diferència entre els tipus més prestats (llibres) i la resta de documents. D'això se'n pot extreure que, tot i l'evident augment d'altres tipus de formats (bàsicament l'electrònic), el llibre continua sent el format preferit per l'usuari de les biblioteques especialitzades de la Generalitat de Catalunya.

Annex

Lista de biblioteques especialitzades de la Generalitat de Catalunya integrades al catàleg

- Arxiu Comarcal de l'Alt Camp. Biblioteca Auxiliar
- Arxiu Comarcal del Baix Camp. Biblioteca Auxiliar
- Arxiu Comarcal del Baix Llobregat. Biblioteca Auxiliar
- Arxiu Històric de Girona. Biblioteca
- Arxiu Històric de Tarragona. Biblioteca Auxiliar
- Arxiu Nacional de Catalunya. Biblioteca
- Biblioteca central del Departament de Cultura
- Biblioteca del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada
- Biblioteca del Cinema de la Filmoteca de Catalunya
- Biblioteca de l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions
- Biblioteca de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya
- Biblioteca de l'Esport. Consell Català de l'Esport
- Biblioteca de l'Institut Català Internacional per la Pau
- Biblioteca del Patrimoni Cultural
- Biblioteca d'Empresa i Ocupació
- Biblioteca d'Universitats i Recerca. AQU Catalunya
- Biblioteca d'Universitats i Recerca. Serveis Centrals
- Centre de Coneixement i de la Seguretat (CCS)
- Centre de Documentació de Cultura Popular
- Centre de Documentació de la Direcció General de Política Lingüística
- Centre de Documentació del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet
- Centre de Documentació del Parc Nacional d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici
- Centre de Documentació del Parc Natural de Cap de Creus
- Centre de Documentació del Parc Natural de l'Alt Pirineu
- Centre de Documentació del Parc Natural de la Serra de Montsant
- Centre de Documentació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
- Centre de Documentació del Parc Natural del Cadí i el Moixeró
- Centre de Documentació del Parc Natural del Delta de l'Ebre
- Centre de Documentació del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
- Centre de Documentació del Parc Natural dels Ports
- Centre de Documentació Juvenil
- Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya. Unitat de Documentació
- Centre d'Història Contemporània de Catalunya. Biblioteca Josep Benet
- Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Documentació i Arxiu
- Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya. Centre de Documentació
- Departament d'Economia i Coneixement. Centre de Documentació

- Departament d'Ensenyament. Biblioteca i Centre Documental
- Departament de Salut. Negociat de Documentació i Biblioteca
- Departament de Territori i Sostenibilitat. Biblioteca
- Departament de Territori i Sostenibilitat. Centre de Documentació de Medi Ambient
- Departament d'Interior. Centre de Documentació i Biblioteca
- DIXIT (Barcelona). Centre de Documentació de Serveis Socials
- DIXIT (Girona). Centre de Documentació de Serveis Socials Marià Casadevall
- DIXIT (Vic). Centre de Documentació de Serveis Socials
- DOCSOC. Centre de Documentació del Servei d'Ocupació de Catalunya*
- Escola Superior de Música de Catalunya. Biblioteca
- Institució de les Lletres Catalanes. Biblioteca
- Institut Català de les Dones. Centre de Documentació
- Institut d'Estudis Empordanesos. Biblioteca
- Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed). Biblioteca*
- Mediateca Casa Àsia
- Memorial Democràtic. Centre de Documentació
- Museu d'Arqueologia de Catalunya (Barcelona). Biblioteca
- Museu d'Arqueologia de Catalunya (Empúries). Biblioteca
- Museu d'Arqueologia de Catalunya (Girona). Biblioteca
- Museu d'Arqueologia de Catalunya (Ullastret). Biblioteca
- Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (Capellades). Biblioteca
- Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya. Centre de Documentació Jordi Nadal
- Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (Puig-reig). Biblioteca
- Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (Vilanova). Biblioteca
- Museu de la Mediterrània. Centre de Documentació del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter
- Subdirecció General d'Arxius i Museus. Centre de Recursos Arxivístics de Catalunya. Biblioteca*

*Biblioteques tancades al públic

Font: Servei de Biblioteques del Departament de Cultura

Bibliografia

ALVIRA, C. [et al.]. «Xarxa de les biblioteques especialitzades de la Generalitat: reglamentació, planificació estratègica i apostes de futur». *10es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació* [en línia]. Barcelona, COBDC, 2006, p. 211-224. <http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/doc_25448644_1.pdf> [Consulta: 16 desembre 2014].

COMISSIÓ GESTORA DE LES BEG. «Les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya: estat de la qüestió (primera part)». *Ítem* [en línia]. [Barcelona: COBDC], núm. 46 (2007), p. 67-80. <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/123059/170809>> [Consulta: 12 desembre 2014].

CUENDE, M. «Bibliotecas especializadas de la Generalitat de Catalunya: trabajando en red desde 1998». *Xornada bibliotecas especializadas* [en línia]. Ribadavia (Ourense): Museo Etnológico, 2010. <<http://www.slideshare.net/especializadasribadavia/maite-cuende-catalunya#>> [Consulta: 16 desembre 2014].

CUENDE, M. «Les biblioteques especialitzades i els centres de documentació: situació en el sistema bibliotecari català i línies de futur». *Ítem* [en línia]. [Barcelona: COBDC], núm. 48 (2008), p. 72-85. <http://eprints.rclis.org/18432/1/bteques_especialitzades_centres_documentacio_catalunya_cuende.pdf> [Consulta: 12 desembre 2014].

CUENDE, M. [et al.]. «Treballant en xarxa amb un pressupost zero: la Xarxa BEG». *11es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació* [en línia]. Barcelona: COBDC, 2008, p. 385-402. <http://www.cobdc.org/jornades/11JCD/actes11jcid/experiencies/pag_385.pdf> [Consulta: 12 desembre 2014].

CUENDE, M. [et al.]. «Les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat». *7es Jornades Catalanes de Documentació, Barcelona* [en línia]. Barcelona: COBDC, 1999, p. 151-161. <<http://www.cobdc.org/jornades/7JCD/64.pdf>> [Consulta: 12 desembre 2014].

e-Catalunya [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2015. <<http://ecatalunya.gencat.cat/portal/index.jsp>> [Consulta: 22 gener 2015]

Accés restringit.

FULLÀ I BOHIGAS, N. I SERRA I MINA, G. «Les biblioteques dels departaments i altres organismes de la Generalitat de Catalunya: estat de la qüestió». *Ítem* [en línia]. [Barcelona: COBDC], núm. 23 (1998), p. 49-58. <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/22529/22363>> [Consulta: 16 desembre 2014].

Font: Elaborat pel Gabinet Tècnic a partir de l'e-Catalunya. Estadístiques XBEG 2014

Data de publicació: Maig 2015

Edita: Gabinet Tècnic

ISSN: 2385-3255

Dipòsit legal: B 5700-2014

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada
3.0 No adaptada de Creative Commons